

Vítejte na hradě Taufers! Před zahájením prohlídky vás žádáme, abyste se nedotýkali historického nábytku a během prohlídky si nikam nesedali. Filmování a fotografování je povoleno pouze do mučírny včetně. Při dalším postupu si prosím všimněte malých schodů a prahů, jakož i nízkých dveří. Pokud budete mít jakékoli další dotazy, naši zaměstnanci vám rádi pomohou.

Historický přehled

Hrad Taufers byl postaven již ve 13. století za pánů z Taufersu. Ti dali jméno hradu i vesnici pod ním. Páni z Taufersu postavili tři důležité části hradu: vysokou věž (tzv. tvrz), obytnou věž (palác) a sýpku, kde skladovali obilí. Šlechtičtí páni z Taufers však vymřeli již v roce 1336, protože neměli žádné mužské potomky. Hrad připadl na několik let nejbližším příbuzným, hrabatům z Tyrolska, později rodu Habsburků. Habsburkové však na hradě Taufers nikdy nebydleli; hrad a pozemky dali v léno různým šlechtickým rodům v okolí, které hrad udržovaly a rozšiřovaly.

Tyto šlechtické rody sídlily na hradě Taufers přibližně do roku 1720, kdy hrad ztratil svůj zásadní význam. Hrad byl pak asi 200 let obýván jen nepravidelně a během této doby bohužel mnohé jeho části zchátraly. Střechami propadal sníh a déšť a vysoká věž se zřítily v důsledku úderu blesku nebo zemětřesení.

Od roku 1900 se o obnovu hradu zasazovali různí soukromí majitelé. Prvním z nich byl vídeňský sklář, který také nechal kolem roku 1904 poprvé instalovat skleněná okna - předtím se používaly pouze prasečí měchýře upevněné na dřevěných rámech, kterými do místností dopadalo světlo, ale které neposkytovaly žádnou tepelnou izolaci. Druhým majitelem ve 20. století byl vídeňský lékárník a jeho vdova. Následoval benediktinský titulární opat Hieronymus Gassner, který na hradě žil od 50. let 20. století do roku 1977. Od té doby je hrad ve vlastnictví Jihotyrolského hradního institutu, soukromého sdružení šlechticů a milovníků umění v Jižním Tyrolsku, které se snaží hrad zachovat dodnes a zpřístupňuje jeho areál veřejnosti.

Soudní síň

V této místnosti se seznámíte se dvěma tématy, která najdete ve většině místností.

Jednak jde o vytápění místností. Původně se k tomuto účelu používaly pouze kotle na dřevěné uhlí, do kterých se dávalo žhavé dřevěné uhlí. Tímto způsobem jste si mohli alespoň ohřát ruce a nohy. Lze si představit, že pro tak velké místnosti to nestačilo. Proto se asi před 400 lety začala instalovat kachlová

kamna, jak vidíte jedno v rohu místnosti. Jedná se o jedny z 20 kachlových kamen, které zde na hradě máme, z nichž krásnější a starší modely uvidíme později.

Druhou zvláštností je dřevěné obložení, které bylo původně instalováno za účelem izolace místností, neboť mezi dřevem a stěnou byla ponechána mezera, aby uvnitř mohl cirkulovat vzduch. Na obložení byla použita švýcarská borovice kamenná, pro naši zónu velmi typická dřevina. Švýcarská kamenná borovice je známá svým silným přirozeným zápachem, který zase brání dřevomorce. Takto se dřevo zachovalo po několika staletí, v tomto případě pochází ze 17. století, je tedy staré již více než 400 let. Při stavbě tohoto dřevěného obložení byly do stěn instalovány také malé skříňky. Ty však byly

určeny spíše na dokumenty a předměty denní potřeby, protože oblečení se ukládalo hlavně do velkých dřevěných truhel.

Na hradě Taufers býval Nejvyšší soud: právo odsoudit někoho k smrti. Tyto procesy se konaly v této místnosti, kam byl obžalovaný nejprve přiveden dveřmi v řetězech a poté přivázán k dřevěnému sloupu uprostřed místnosti. Lze říci, že v té době mohly tyto soudní procesy skončit pouze třemi způsoby. Buď jste byli nevinní a soudce vám uvěřil, v tom případě jste mohli jít domů jako svobodný člověk. Pokud jste se naopak jako viník okamžitě přiznali, byli jste podle toho odsouzeni. Pokud jste se však přiznat nechtěli, ale soudce předpokládal, že jste vinni, pak jste byli odvedeni do mučírny, kde se vás snažili donutit k přiznání mučením.

Soudcovské kanceláře

Nacházíme se v obytných prostorách hradního pána, nejdůležitější osoby na hradě. Hradní pán byl vždy současně i hradním soudcem, který v předchozí místnosti vedl soudní jednání.

Uprostřed místnosti se nejprve objeví dřevěný stůl s různými intarziemi. V rozích vidíme datace stolu "16" a "20", stůl tedy pochází z roku 1620. V protilehlých rozích vidíme orlici tyrolských hrabat, po stranách vzpínající se lvy hrabat z Gorice (ti byli s tyrolskými hrabaty spřízněni sňatkem) a uprostřed vidíme další orlici, tentokrát však se dvěma hlavami, orlici Habsburků.

Nad stolem je lustr z 18. století. Je vyroben z barevného taveného skla, které pravděpodobně pochází z Murana u Benátek. Jeho zvláštností je koruna ze zrcadel v horní části středu, protože ta neměla jen dekorativní funkci, ale také funkci. Odrážela světlo svíček, a tak dodatečně osvětlovala místnost, což bylo nutné i proto, že dřevěné obložení v průběhu let stále více tmavlo.

Během dne se k osvětlení místností používají především arkýřová okna, která do místností vnášejí další světlo. I večer za soumraku se zde dá číst a pracovat, zatímco uvnitř je již velká tma.

Před pokračováním prohlídky si můžete prohlédnout starou ložnici hradního pána. Najdete zde kachlová kamna z roku 1808, která byla postavena ve stylu francouzského empíru. Komíny pro odvod kouře jsou ukryty mezi stěnami a vedou na střechy.

Mučírna

Nyní se nacházíme v mučírně, kde se dochoval pouze jeden mučicí nástroj: natahovač nohou ze 16. století. V té době však bylo mučících nástrojů mnohem více a některé z mučících metod si můžete prohlédnout na obrázcích na stěnách.

Toto rozpětí nohou bylo konstruováno pro 3 osoby. Obviněný musel sedět na podlaze s nohama prostrčenýma otvory. Jednu dobu byly také svázané ruce, takže se zde nesesedělo příliš pohodlně. Existovalo mnoho způsobů, jak někoho mučit, a to buď přikládáním ohně pod nohy, bičováním nohou nebo vytrháváním nehtů na nohou kleštěmi jeden po druhém. Kromě toho se na holé vnitřní plochy chodidel nanasla sůl a pak se tam pustily kozy. Kozy pak slízaly sůl z chodidel a jejich drsné jazyky jim umožnily pomalu odstraňovat kůži z chodidel, až se dostaly ke kostem. Lze si představit, že za těchto

okolností se každý přirozeně přiznal, ať už byl vinen, nebo ne. Podle toho, k jakému zločinu se lidé přiznali, byli potrestáni různě přísně. Pokud se jednalo o něco velmi závažného, například o vraždu, pak byli obvinění odvezeni do Písku v Tauferu, kde byli veřejně popraveni.

V samotné mučírni však nikdy nikdo nebyl zavražděn a ani to nebylo cílem mučení. Proto zářez, který vidíte uprostřed místnosti na podlaze, není určen pro krev, ale pro odtok deště. Střecha zde v minulosti neexistovala, vše zde bylo otevřené, a proto se dá říci, že déšť, sníh a zima obviněné dodatečně mučily.

Tím prohlídka pokračuje. Nyní si prohlédneme nejstarší část hradu, starou obytnou věž ze 13. století.

Důležité: Od této chvíle již není dovoleno natáčet a fotografovat!

Hradní kaple

Fresky v kapli pocházejí z roku 1480 z dílny Michaela Pachera, velmi známého umělce z Brunecku. V horním rejstříku vidíme vlevo Krista potíciho se krví na Olivové hoře, uprostřed je anděl s kalichem

utrpení v rukou a vpravo spící apoštoly, ačkoli měli bdít. V hlavní scéně je uprostřed Kristus s bílým plnovousem a mečem v ústech, z něhož se stává lilie, znamená spravedlnosti a milosrdenství. Freska tak vypovídá o posledním dni, kdy Kristus sestoupí a bude soudit lidi. Po jeho pravici vidíme jeho matku Marii a po levici Jana Křtitele. Dole vpravo vidíme svatého Zikmunda, mučení svatého Erasma a dále vedle okna svatého Pavla těsně před stěm. Dole vlevo vidíme svatého Ondřeje a pak třikrát svatého Petra: jednou v žaláři, jednou při jeho ukřižování a pak ještě jednou vpravo vedle okna Petra s klíčem od ráje v rukou.

Dřevěný kříž na oltáři pochází ze 13. století, z románského období, což lze obvykle rozpoznat podle dvou znaků: za prvé podle postavení nohou, neboť jsou zobrazeny rovnoběžně. Dále je Kristus zobrazen jako vítěz nad smrtí, tedy nikoliv trpící Ježíš, jak to používáme dodnes, jak tomu bylo později v gotice.

Hradní kaple je dodnes zasvěcena svatému Petrovi a Pavlovi. Každý rok 29. června se zde koná soukromá mše za majitele hradu.

Tím se opět přesuneme do další místnosti, která je naproti nám.

Nemocniční pokoj/učebna

Nyní se nacházíme ve starém pokoji pro nemocné. Na hradě Taufers žilo asi 60-120 lidí, a protože základní lékařská péče nebyla v té době příliš vyspělá, snažili se izolovat nemocné od zdravých. Kontakt s vnějším světem probíhal hlavně přes malé okno v místnosti. Tímto způsobem se nemocní mohli účastnit i mše svaté a dá se říci, že víra byla v té době často jedinou nadějí na uzdravení.

O mnoho let později se však z této místnosti stalo něco úplně jiného. V roce 1564 napadlo Beatrix von Fieger založit na zámku Taufers školu pro šlechtické děti z okolí. Z nemocničního pokoje se tak později stala učebna. Níže uvedené obrázky jsou takřka první antickou školní fotografií. Každé dítě dostalo svůj vlastní portrét a nad ním je vidět také jméno dítěte, stejně jako jeho věk, a vedle něj rodový erb. Zvláštností této školy bylo, že se zde učily nejen děti různého věku, ale že do školy byly přijímány i dívky.

Na rozdíl od dneška si děti musely židle a lavice na hrad přinést samy. Naštěstí pro nás se do dnešních dnů zachovala jedna židle, kterou můžete vidět pod oknem. Je to židle žáka Caspara Praitenbergera, který školu navštěvoval v roce 1684. Zde je také vidět, jak malé byly tehdy děti; dnes by pětiletý školák jistě těžko hledal místo.

Rytířský sál

Musíte si představit další sál plný židlí a stolů. Protože když rytíři v dobách míru slavili, tančili, smáli se, zpívali, jedli a pili právě zde. Ve výklenku vlevo od kyvadlových hodin je dodnes k vidění starý přístavek, který už tehdy neměl dveře ani závěs. Odtokový blok byl mezitím zrušen, takže záchod už není funkční.

Kyvadlové hodiny pocházejí z roku 1650, původně byly umístěny na vnitřním nádvoří, kde jsou také doloženy až do první světové války. Vlevo vidíte fotografii hodin z té doby a vlevo fotografii z restaurování s hodinářem Hubbuchem z roku 2015. Hodiny mají pouze jednu ručičku, a to hodinovou. Minuty a sekundy nebyly v té době tak důležité, přesný čas na hodinách udává pouze zvonek. V minulosti se tyto hodiny musely také natahovat ručně, dnes se o to stará malý elektromotor umístěný v dřevěné skřínce.

Barevná freska v sále nepochází ze středověku, ale z novověku. V roce 1967 ji vytvořila rakouská umělkyně Lydia Roppoltová, přítelkyně opata Gassnera, který se zde chtěl zvěčnit. Uprostřed vidíme Madonu s dítětem, levá strana zobrazuje minulost s Adamem a Evou, kteří si šeptají, nebo anděla Lucifera, který se snáší dolů. Pravá strana naopak zobrazuje současnost s autem, letadlem a hodinami, které ukazují čtvrt na dvanáct. To znamená, že do posledního dne na zemi zbývá už jen čtvrt hodiny. V roce 1967 jsme se navíc nacházeli ve studené válce, proto na fresce vidíme také vybuchující atomovou bombu.

Pokoj duchů

Jedná se pravděpodobně o nejznámější místnost na zámku Taufers. Kdysi v tomto pokoji bydlela princezna Markéta, která se bláznivě zamilovala do sedláka z Písku v Taufers. Svatba mezi princeznou a sedlákem by samozřejmě ve středověku nebyla povolena, a tak se ti dva chtěli vzít tajně v lese vedle hradu. V den svatby přišel sedlák z vesnice, ale než si mohl vzít svou Margarethe za ženu, byl smrtelně zraněn šípem jedním z princeznych tělesných strážců. Princezna byla ze smrti svého milého velmi smutná, a proto se na dlouhých sedm let zavřela v této místnosti. Aby konečně ukončila své trápení, vyklonila se oknem ven. Legenda však praví, že Margarethe dodnes zcela neopustila tento svět, protože přesně o půlnoci jsou zde stále slyšet princezny kroky, pláč a nářek.

Postel pochází z roku 1641 a je také o dost kratší než dnešní postel. Na jedné straně je to dáno tím, že lidé v té době nebyli vyšší než 1,60 metru, na druhé straně však také spali v polosedě. Věřilo se, že ležet znamená příliš blízko smrti. Baldachyn nad postelí nebyl jen dekorativní, ale měl také svou funkci: v zimě se přes něj mohly položit těžké vlněné přikrývky, které izolovaly před chladem, zatímco v létě se používaly lehčí látky na ochranu před hmyzem,

jako jsou komáři a mouchy. Stejný systém se nachází v kolébce s odnímatelnými kruhy. Lze si představit, jaká byla na hradě Taufers zima, zejména v zimních měsících, takže tyto přikrývky byly jistě nezbytné. Později byla do této místnosti instalována také kachlová kamna, která pocházejí z roku 1755 a jsou také nejcennější na hradě. Byla ručně malovaná takzvanou delftskou modří. S touto barvou se pracovalo velmi obtížně, a proto byla velmi vzácná.

V této místnosti vidíme další dvě kuriozity: První je dřevěná postava s jeleními parohy. Pochází z renesance, stejně jako kazetový strop s rozetami. Druhou je turecká přilba nad dětskou kolébkou, islámský nápis je snadno rozpoznatelný. Přilba byla později přeměněna na olejovou lampu.

Knihovna

Dnes má knihovna stále více než 4 000 knih a výjimečná je především rozmanitostí témat. Máme zde knihy o historii, umění, literatuře, válečných strategiích, medicíně, encyklopedie atd. Také jazyková výbava je velmi rozmanitá: němčina, italština, francouzština, angličtina, maďarština atd. Starší výtisky jsou v uzamčených skříních, aby se lépe uchovaly. Nejstarší kniha pochází ještě z roku 1540 a zabývá se právem.

Nábytek v této místnosti pochází z období manýrismu. Nepochází však ze zámku, ale ze staré sakristie ve vesnici. Kolem roku 1900 je zakoupil první soukromý majitel a přenesl je do patra. Že tento nábytek původně pocházel z církevní sféry, je patrné dodnes. Velké skříně sloužily k ukládání velkých kněžských rouch, vlevo od nich v rohu je stále vidět staré zповědní okénko a mezi okny je stále vidět starý svatostánek.

V této místnosti je také krásný kazetový strop, uprostřed je erb pánů z Tauferu, ve tvaru kříže vidíme čtyři starozákonní proroky.

V knihovně se nacházejí také nejstarší kachlová kamna na hradě, která pocházejí z roku 1680 a jsou zároveň nejzdobnějšími kamny na hradě. Vidíme na nich různé barvy, ornamenty a postavy. Ty zobrazují rytíře bojující s vousatými Turky v dolních rozích. Na konci 17. století byly velké turecké války velmi aktuálním tématem; Osmané stáli před branami Vídně a představovali tak hrozbu pro celou Evropu. Protože však tuto válku nakonec prohráli, museli nyní symbolicky nést tíhu kamen v rozích. Tyto pece se zpravidla vytápěly zvenčí, například v přilehlé chodbě. Tímto způsobem se dalo zabránit kouři, špíně a sazí v samotných místnostech. Kromě toho člověk při práci v knihovně nerušil hradního pána.

Zbrojnice

Když mluvíme o zbraních, je důležitý zejména jeden protagonista: rytíř. Středověká rytířská zbroj vážila kolem 30-40 kilogramů. Dovedete si dobře představit, jak zdatný jste tehdy museli být, abyste vůbec

mohli nosit tak těžkou zbroj, a samozřejmě jste s ní také bojovali! Rytíři bojovali hlavně meči, ale na koních používali i kopí.

Farmář si takové zbraně nemohl dovolit. Proto si vyrobil kyj z kusu dřeva, který pak vydlabal. Takto se kyj nejen snáze přepravoval, ale také se dal naplnit drobnými kameny. Nakonec vše utěsnil včelím voskem, aby nic nemohlo vypadnout, a farmář tak měl dobrou zbraň na obranu proti rytířům.

Ve středověku však existovaly nejen zbraně pro boj zblízka, ale také zbraně na dálku. Vzadu pod oknem je vidět malý katapult v měřítku 1:10. Tyto katapulty byly velmi praktické pro útok na hrad zvenčí, protože mohly doletět až do vzdálenosti 500 metrů. Velké kamenné koule se používaly k poškození hradních zdí, ale házely se také hořící slaměné koule, které vypalovaly vnitřek hradu. Zajímavé je, že do hradů se střílelo také z mrtvol nebo výkalů, aby se rozšířily nemoci, například mor. Tento způsob by se dnes nazýval biologickou válkou.

Na stěnách visí různé zbraně rytířů a sedláků, turecké zbraně, které si lidé odnášeli domů jako trofeje po vyhraných bitvách, italská přilba z první světové války a francouzské bajonety.

Sáně v galerii však nemají s válkou nic společného, jedná se o svatební sáně. Kočár tažený koňmi byl vpředu a nevěsta s ženichem seděli vzadu. Sáně byly velmi malé, protože v té době se již vdávaly děti ve věku od 10 do 15 let. Zpravidla si nesměly samy vybírat partnery, protože svatbami si šlechtici mohli udržet nebo dokonce zvýšit své postavení. V té době byly dámy považovány za staré panny již v 17 letech a ty, které se v tomto věku ještě nevdaly, měly obvykle jedinou alternativu v klášteře.

Napoleonův pokoj

Nyní se podíváme na poslední část hradu, křídlo pro hosty. Na chodbě jsou umístěny různé lovecké pušky z 18. a 19. století. Právo lovu bylo vždy vyhrazeno vládci zóny, ale jeho hosté si mohli tyto pušky půjčit a vyrazit s ním na lov.

Prvním pokojem pro hosty je takzvaný Napoleonův pokoj. Napoleon zde však nikdy nebydlel, pouze jeho generál François-Joseph Lefebvre. Po cestě pod hradem kdysi procházeli francouzští vojáci, aby se dostali do Rakouska. Protože průsmyky v čele údolí byly v zimě neprůchodné, francouzská armáda včetně Lefebvra zde přezimovala na hradě Taufers. Znamější z nich byl však Napoleon, a proto byla místnost pojmenována po něm.

Mapa v této místnosti pochází z roku 1842, kdy ještě neexistovala letadla ani satelity, takže technologické možnosti byly velmi omezené. Přesto je mapa velmi dobře zpracovaná: jih je přesnější než sever, ale celkově je i dnes správná.

Vedle postele je stará koupelna, lavabo. Do této nádoby se vešly asi dva litry vody, ale tyto dva litry musely vystačit na čtrnáct dní. V té době se myly pouze ruce, nohy a okolí očí. Koupání se provádělo jednou za měsíc, a to pouze v létě, protože v zimě byla příliš velká zima. Ve skutečnosti se lidé v té době nechtěli mýt, protože si mysleli, že si zničí kůži, když si ji budou mýt příliš často. O to častěji se lidé uchýlovali k voňavým parfémům nebo pudrům.

Tehdy se snadno šířily nemoci, a proto zde vidíme i lékárnický kabinet ze 17. století. V zásuvkách uvnitř mohly být uloženy různé sušené byliny nebo léky, z nichž některé bylo možné získat i z vlastní zámecké zahrady.

Odtud vede chodba do posledního z pokojů pro hosty.

Kardinálův pokoj

Jedná se o největší a nejmoderněji zařízený pokoj na hradě, neboť zde hosté pravidelně pobývali až do 70. let 20. století. Posledním pravidelným hostem byl kardinál Eugen Tisserant. Byl dobrým přítelem

opata Gassnera, posledního soukromého majitele hradu, kterého v letních měsících často navštěvoval. Tisserant měl velmi dobré kontakty s Vatikánem a v té době byl pravděpodobně hlavním sponzorem obnovy a údržby hradu. Na fotografii je v pozadí stále vidět stará zřícená tvrz, která mohla být díky jeho pomoci obnovena.

Zde prohlídka interiéru končí. Nyní si můžete sami prohlédnout venkovní prostory a projít starou sýpkou, kde najdete speciální výstavy s měnícími se tématy od Velikonoc až po svátek Všech svatých. Poté pokračujte k Vysoké věži, kde vlevo vystoupáte nahoru (**možné pouze od Velikonoc do konce října!**) a vpravo sestoupíte na vnitřní nádvoří. Projdete kolem malého dětského labyrintu a také kolem cisterny a starého ledového sklepa.

Děkujeme vám za návštěvu hradu Taufers!

